

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Придунайська філія

МАУП

Кафедра «Економіки та менеджменту»

Затверджую:
Директор ПФ ПрАТ «ВНЗ
«МАУП» _____
проф. Гуменникова Т.Р
«____» лютий 2020 р.

Схвалено на засіданні кафедри
«Економіки та менеджменту»
Протокол № від ____ 2020 р.
Завідувач кафедри _____

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи антикризового управління

спеціальності: 073 «Менеджмент»
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня «бакалавр»
(назва освітнього рівня)

освітньої програми: 073 «Менеджмент»
(шифр і назва освітньої програми)

Ізмаїл 2020

Розробник (-и) силабусу навчальної дисципліни:

Мурашко Ірина Сергіївна, викладач кафедри «Економіки та менеджменту».

Викладач:

Мурашко Ірина Сергіївна, викладач кафедри «Економіки та менеджменту».

Силабус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри «Економіки та менеджменту»

Протокол від _____2020 №

Завідувач кафедри _____
(підпис)

Силабус погоджено з гарантом (керівником) освітньої програми 073 «Менеджмент» 11.02. 2020 р.

Керівник (гарант) освітньої програми _____
(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р.,
протокол № _____
(підпис) (ПБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р.,
протокол № _____
(підпис) (ПБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р.,
протокол № _____
(підпис) (ПБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р.,
протокол № _____

**ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»
Придунайська філія
Кафедра економіки та менеджменту**

Назва дисципліни	<u>Основи антикризового управління</u>
Викладач (-і)	Мурашко Ірина Сергіївна
Портфоліо викладача (-ів)	--
Контактний тел.	04841-77-903
E-mail:	murashkoirene@mail.ru
Сторінка дисципліни на сайті	http://izmail.maup.com.ua
Консультації	Графік консультацій: перший, третій четверг місяця – 14.40-17.00

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
Курс	3
Семестр	6
Обсяг кредитів	4
Обсяг годин, в тому числі:	120 годин
Аудиторні	26 лекційних та 14 семінарських (практичних) годин
Модульний контроль	1 модульна контрольна робота
Самостійна робота Індивідуальне науково-дослідне завдання	80 години в планах семінарських занять, надається студенту занятті при ознайомленні з силабусом.
Форма семестрового контролю	екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: сформувати знання і навички управління у кризових ситуаціях, навчитися розв'язувати складні завдання стратегічного значення в ринкових умовах, організовувати системи управління, адекватні вимогам сучасної економіки.

Цілі дисципліни: викладення знань з основних аспектів теорії управління у кризових ситуаціях; ознайомлення з досвідом антикризового управління за літературними джерелами зарубіжних авторів; розвинення і вдосконалення особистих якостей студентів – майбутніх менеджерів, які потрібні в управлінській діяльності у кризових ситуаціях.

3. Формат курсу - очний (*offline*)

4. Компетентності та програмні результати навчання за дисципліною

В результаті вивчення курсу студенти повинні:

Знати:

- характер кризових явищ в економіці;
- економічний механізм виникнення кризового стану на підприємстві;
- основні умови готовності підприємства, його менеджерів і персоналу до подолання кризових явищ;
- стратегічний підхід до розвитку підприємства з урахуванням потенційних кризових явищ;
- сучасні методи та підходи до управління у кризових умовах;
- методику діагностики кризових ситуацій на підприємстві.

Вміти:

- здійснити експрес-діагностику стану підприємства з метою виявлення потенційних (прихованих) кризових ситуацій і явищ;
- скласти прогноз розвитку кризових ситуацій на основі експрес-аналізу;
- визначити основні напрями подолання кризових явищ на підприємстві.

Перелік компетентності, якими повинен опанувати студент при вивченні дисципліни:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невідомих умов і вимог.

Загальні компетентності.

- ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- ЗК2. Здатність до спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;
- ЗК4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;
- ЗК5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

Спеціальні компетентності.

- СК-1. Знання інноваційних теорій і концепцій виникнення економічних криз в аспекті завдань антикризового управління.
- СК-2. Знання природи та теоретичних моделей кризових явищ в економіці на макро- і макро-рівні
- СК-3. Знання зовнішніх та внутрішніх факторів впливу на розвиток криз, та методології їх виявлення.
- СК-4. Здатність до діагностики управління підприємством на предмет наявності ознак кризи та розв'язання складних нестандартних практичних проблем управління.
- СК-5. Знання життєвого циклу підприємства в аспекті боротьби з кризовими явищами.
- СК-6. Здатність до аналізу життєвого циклу підприємства залежно від впливу на нього макро- і мікроекономічних факторів, які призводять до криз.
- СК-7. Знання різновидів криз на підприємстві та їх особливостей.
- СК-8. Здатність до аналізу кожного з виду криз залежно від її природи і специфічних рис.
- СК-9. Навички застосування інноваційних економічних, управлінських, фінансових та інших механізмів попередження і подолання кризових явищ.
- СК-10. Знання нормативно-правового регулювання у сфері антикризового управління

Перелік результатів навчання здобувача вищої освіти

1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах;

2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтувати методи їх вирішення;
3. Проектувати ефективні системи управління організаціями
4. Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї;
5. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах
6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність
7. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті;
8. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією
9. Демонструвати навички спілкування в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами
10. Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач;
11. Мати навички забезпечення особистого професійного розвитку та планування власного часу.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна к-сть годин
лекції	26
семінарські заняття / практичні	14
самостійна робота	80

6. Ознаки курсу:

Рік викладання	семестр	спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний\вибірковий
2020	6	073 «Менеджмент»	3	вибіркова

7. Пререквізити (перелік попередньо прослуханих курсів): політична економія, математика, бухгалтерський облік, філософія, менеджмент.

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання:

1. Програмне забезпечення для доступу для законодавчої бази на сайті: www.rada.gov.ua/laws
2. Програмне забезпечення для доступу на сайт онлайн курсів <https://prometheus.org.ua/>
3. Програмне забезпечення для доступу на офіційний сайт статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Програмне забезпечення для доступу на сайт <https://smida.gov.ua/>
5. Програми Microsoft Office Excel та Microsoft Office Word.

9. Політики курсу.

Студент дотримується правил академічної доброчесності (згідно загальних правил Придунайської філії ПрАТ «ВНЗ»МАУП»).

Вимоги викладача:

- обов'язкове відвідування навчальних занять;
- активність студента під час практичних занять;
- своєчасне виконання завдань самостійної роботи;

- відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені (незадовільні оцінки) на консультаціях;
- здійснювати підготовку тез доповідей та брати участь у конференціях, конкурсах наукових праць та ін.

Не допустимо:

- пропуск занять без поважних причин;
- запізнення на заняття;
- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача);
- списування та плагіат.

Реферативні роботи студент виконує самостійно, с обов'язковим посилення на джерела інформації та самостійно перевіряє їх он лайн на безкоштовних сервісах на антиплагіат.

Розподіл балів, що присвоюються студентам з навчальної дисципліни «**Основи антикризового управління**», є сумою балів за виконання семінаських (практичних) завдань та самостійну роботу плюс бали, отримані під час екзамену.

Студент, який не з'являвся на заняття (незалежно від причин) повинен відпрацювати пропущені заняття (незалежно від причини пропуску) та відпрацювати незадовільні оцінки під час консультацій.

**10. Зміст дисципліни. Календарно-тематичний план.
СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.р		л	п	с.р
1	2	3	4	7	8	9	10	13
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи антикризового управління підприємством								
Тема 1. Антикризове управління фірмою	7	2	1	4	12	2	0	10
Тема 2. Маркетинг у системі антикризового управління	9	2	1	6	10	0	0	10
Тема 3. Управління фінансами в умовах кризи	20	8	2	10	14	2	2	10
Тема 4. Контролінг як інструмент антикризового управління	14	2	2	10	10	0	0	10
Разом за змістовим модулем 1	50	14	6	30	46	4	2	40
Змістовний модуль 2. Тактичні аспекти антикризового управління підприємством								
Тема 1 Інформаційні технології в системі антикризового управління	14	2	2	10	10	0	0	10
Тема 2 Методи антикризового управління	16	4	2	10	22	2	0	20
Тема 3. Управління змінами	13	2	1	10	12	0	0	12
Тема 4 Системи забезпечення антикризового управління	13	2	1	10	20	0	0	20
Тема 5. Профілактика кризових ситуацій	14	2	2	10	10	0	0	10
Разом за змістовим модулем 2	70	12	8	50	74	2	0	72
Усього годин	120	26	14	80	120	6	2	112

11. Система оцінювання та вимоги.

Політика виставлення балів.

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів поточного та підсумкового контролю, яка сумується до кількості балів, які отримав студент на екзамені. Екзамен проводиться в усній формі.

Поточний контроль - це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів) під час проведення аудиторних занять, організації самостійної роботи, на консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять) та активності студента на занятті. Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на семінарських заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- самостійне опрацювання тем;
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань.

Засоби діагностики результатів навчання

Розподіл балів

Вид діяльності студента	Можлива кількість балів	Змістовний модуль 1		Змістовний модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	7	7	6	6
Відвідування семінарських та практичних занять	1	3	3	4	4
Робота на семінарських заняттях	10	2	20	2	20
Робота на практичних заняттях	10	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	2	10
Виконання індивідуальної роботи	30	1	30	1	30
Модульна контрольна робота	25		0	1	25
Разом		75		115	
Разом по дисципліні		180			
Індивідуальний коефіцієнт		1,8			

Індивідуальна робота включає:

1. Проходження онлайн-курсу.
2. Участь у квесті, або написання статті, або участь у конференції.

Критерії оцінки систематичності та активності роботи на семінарських заняттях студентів денної форми навчання є наступні:

№ п/п	критерії оцінки знань студента виявлених під час проведення модульного контролю	кількість балів
1.	студент в процесі усної (письмової) відповіді дає правильні відповіді на всі поставлені запитання , виявляє високий рівень знань теоретичного матеріалу. Викладає свою відповідь системно та логічно, упевнено і правильно аргументує власну позицію, робить висновки, тощо. Правильно вирішує практичні завдання та надає ґрунтовне пояснення отриманим результатам	10 балів
2.	студент має належний рівень знань теоретичного матеріалу, на поставлені запитання відповіді дає, переважно, правильні, однак допускає певні неточності у визначеннях категорій, не завжди належно (коректно) аргументує відповідь або правильно відповідає лише не менше ніж 75% поставлених запитань , тощо; Правильно вирішує практичні завдання але не надає пояснень отриманим результатам.	8 балів
3	студент має задовільний рівень знань теоретичного матеріалу, на поставлені запитання відповідає, але не на всі, допускає певні неточності у визначеннях категорій, не завжди належно (коректно) аргументує або правильно дає відповідь на не менше ніж на 50% поставлених запитань, тощо. Допущені неточності при розв'язанні практичних завдань	5 балів
4.	студент дає неправильні відповіді на поставлені запитання, виявляє неналежний рівень знань теоретичного матеріалу, неспроможний послідовно і правильно аргументувати свою відповідь або взагалі не в змозі відповісти на поставлені запитання , тощо. Практичні завдання не розв'язані	0 балів

Модульний контроль знань за визначеними темами може проводитись усно або письмово за вибором викладача у формі відповідей на теоретичні питання або розв'язання практичних завдань, виконання тестів, тощо.

При виконанні модульних завдань оцінюванню підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули студенти після опанування певного модуля.

Критеріями оцінки правильності виконання модульних контрольних завдань (чи усної відповіді на теоретичні питання) є:

№ п/п	критерії оцінки знань студента виявлених під час проведення модульного контролю	кількість балів
1.	Всі поставлені завдання вирішені правильно. Теоретичні відповіді повні та обґрунтовані. Практичні завдання вирішені правильно, за результатами розрахунків зроблені висновки	25 балів
2.	Виконано не менше 75% завдань. Теоретичні відповіді достатньо повні та обґрунтовані. Практичні завдання вирішені правильно.	20 балів
3	Правильно виконано більше 50% завдань.	15 балів

4.	Виконано менше 50% завдань.	0 балів
----	-----------------------------	---------

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ ДЕННОЇ ТА ЗАОЧНОЇ ФОРМ НАВЧАННЯ

Екзамен може проводитися у усній формі по 2 теоретичних питання та 1 практичне за відповідь на які максимально можливо отримати 100 балів.

Перерахування у традиційну систему:

- 1) 100 балів – правильні та повні відповіді на всі запитання - «5»;
- 2) 85 балів – студент відповів на всі запитання, однак допускає певні неточності у визначеннях категорій, які не впливають на правильність відповіді в цілому – «4»;
- 3) 60 балів - студент відповів недостатньо повно і конкретно на поставлені питання, хоч і відобразив знання основного програмного матеріалу, а також при правильній відповіді на два з трьох поставлених питань – «3»;
- 4) 0 балів – дає неправильні відповіді на поставлені запитання, виявляє неналежний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, неспроможний послідовно і правильно аргументувати свою відповідь або взагалі не в змозі відповісти на поставлені запитання - «2».

Система ліквідації академічної заборгованостей має такий зміст:

студент, який набрав за результатами поточного і підсумкового контролю від 35 до 59 балів, після належної підготовки має право повторного складання іспиту.

студент, який набрав за результатами поточного і підсумкового контролю від 0 до 34 балів тобто менше 50% кількості балів, достатніх для отримання задовільної оцінки, зобов'язаний пройти повторний курс вивчення дисципліни перед повторним складанням іспиту (заліку).

Критерії оцінювання:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Питання до екзамену по дисципліні «Основи антикризового управління»

1. Поняття кризи, кризової ситуації.
2. Признаки кризових явищ на мікрорівні.
3. Критерії класифікації кризових явищ.

4. Класифікація кризових явищ на мікрорівні.
5. Стадії розвитку кризових явищ на підприємстві.
6. Основні причини виникнення кризових явищ і ситуаційна мікрорівні.
7. Системні параметри кризових ситуаційна підприємстві.
8. Симптоми кризиса мікрорівні.
9. Характеристика потенційної, прихованої та реальної кризи.
10. Поняття стратегічної та локальної кризис підприємства.
11. Поняття, ознаки кризових явищ в економіці підприємства.
12. Класифікація екзогенних факторів кризового стану підприємства.
13. Класифікація ендогенних факторів кризового стану підприємства.
14. Поняття циклічності економічного розвитку.
15. Теорія циклічного розвитку М.І.Туган-Барановського.
16. Теоретичні розробки циклічного розвитку М.Д.Кондрат'єва.
17. Короткі цикли розвитку економіки Дж.Кейнса.
18. Поняття конкурентоспроможності підприємств в ринковій економіці.
19. Поняття платоспроможності та ліквідності підприємства.
20. Характерні риси та схеми дії економічного механізму виникнення кризового стану підприємства.
21. Визначення мети антикризового управління підприємстві.
22. Поняття конкурентних переваг підприємства.
23. Життєвий цикл конкурентних переваг підприємства.
24. Класифікація зовнішніх факторів можливих змін конкурентного статусу підприємства.
25. Класифікація внутрішніх факторів зміни конкурентного статусу підприємства.
26. Організація розробки стратегічного плану підприємства (алгоритм).
27. Етапність розробки стратегічних планів діяльності підприємства.
28. Поняття соціальної відповідальності суб'єктів підприємництва.
29. Сутність, функції та вигоди стратегічного планування.
30. Вплив стратегії на успіх підприємництва.
31. Принципи стратегічного планування.
32. Визначення впливу зовнішніх загроз на діяльність підприємства.
33. Вибір та визначення стратегічних альтернатив діяльності підприємства.
34. Значення стратегічного планування для організації антикризового управління.
35. Базові корпоративні стратегії.
36. Характеристика кризи, депресії, поживлення, підйому.
37. Мета та завдання прогнозування економічної кон'юнктури.
38. Методи прогнозування економічної кон'юнктури в процесі антикризового управління.
39. Концепція контролінгу

Список використаної літератури

Нормативно – правова

1. Господарський Кодекс України від 16 січня 2003р. № 436-IV
2. Закон України “Про підприємництво” від 7 лютого 1991 р. № 698_ХІІ.
3. Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» від 14 травня 1992р. № 2343-ХІІ

Підручники

4. Ансофф И. Новая корпоративная стратегия: Пер. с англ. / Под ред. Ю. Н. Каптуревского. — СПб.: Питер, 1999. — 416 с. (Сер. “Теория и практика менеджмента”).
5. Волков І. Великі перешкоди малому бізнесу // Підприємництво в Україні. — 2001. — № 10.

6. Геєць В. М. Економічне зростання в 2000–2002 рр. та складові політики розвитку в довгостроковому відношенні // Економіка і прогнозування. — 2002. — № 1.
7. Сладкевич В. П., Чернявский А. Д. Современный менеджмент (в схемах): Опорный конспект лекций. — К.: МАУП, 2000.
8. Чернявский А. Д. Антикризисное управление: Учеб. пособие. — К.: МАУП, 2000.
9. Василенко В.О. «Антикризове управління підприємством» Навч. посібник. - К.: ЦУЛ, 2003. - 504 с.
10. Лігоненко Л.О. Антикризове управління підприємством: Підручник. - К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2005. - 824 с.
11. Шершньова З. Є., Оборська С.В. Антикризове управління підприємством Навч. метод. посіб. для самост. вивч. дисц. — К.: Кнеу, 2004. — 196 с Київський національний економічний університет
12. Іванюта С.М. Антикризове управління Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 288 с.
13. Управління антикризовою діяльністю підприємства [Текст] : навч. посіб. / В. П. Кукоба ; ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана. - К.: КНЕУ, 2008. - 395 с.

Ресурси

14. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [<http://www.nbuv.gov.ua>].
15. Національна парламентська бібліотека [<http://www.alpha.rada.kiev.ua>].
16. Наукова бібліотека ім. Максимовича [<http://www.Lib.com.ua>].